

– 21,4±0,5 %. У пацієнтів основної групи РАМ исходно был статистически ниже ($p < 0,05$), чем в группе сравнения, т.е. низкий уровень РАМ говорит о снижении активности эпителиальных клеток. В динамике обследования, после Vector-терапии уровень РАМ повышался до 25,5±0,4 %, а через 1 год отмечалась тенденция к снижению. Необходимо отметить, что 90 % обследованных группы сравнения через 1 год имели низкий уровень РАМ, а в основной группе – лишь 50 % обследованных.

Заключення. Применение Vector-терапии при проведении профессиональной гигиены полости рта у пациентов с брекет-системой способствует повышению неспецифической резистентности полости рта, что выражается повышением фагоцитарной активности нейтрофилов и усилением реакции адсорбции микроорганизмов (РАМ) эпителиальными клетками уже через 1 месяц после начала ортодонтического лечения.

Список литературы

1. **Артамонов М. В.** Антирадикальные и бактерицидные свойства слюны у пациентов при ношении ортодонтических аппаратов: Автореф. дисс. на соиск. учен. степ. канд. мед. наук. – Ростов-на Дону, 2005. – 24 с.
2. **Влияние ортодонтического аппарата на ткани**

и органы полости рта у детей. Аномалии и деформации зубочелюстной системы / [Елизарова В. М., Рзаева Т. А., Золотухина Г. А., Чернухина Т. М.] – М., 1992. – С. 15-17.

3. **Карницкая И. В.** Профилактика негативных изменений в органах и тканях полости рта при ортодонтическом лечении детей у стоматолога: автореф. дисс. ... канд. мед. наук : спец. 14.00.21 «Стоматология» / Карницкая И. В. – Омск, 1999. – 22 с.

4. **Колобова Е. Б.** Оценка влияния ортодонтической аппаратуры на состояние органов полости рта. Меры профилактики: автореф. дисс. ... канд. мед. наук : спец. 14.00.21 «Стоматология» / Колобова Е. Б. – Пермь, 2001. – С. 23.

5. **Репужинский И. М.** Влияние съемной и несъемной ортодонтической аппаратуры на гигиену полости рта и состояние тканей пародонта у детей: автореф. дисс. ... канд. мед. наук : спец. 14.00.21 «Стоматология» / Репужинский И. М. – Одесса, 2002. – 20 с.

6. **Хиггенс К.** Расшифровка клинических лабораторных анализов / Пер. с англ. проф. В. Л. Эмануэля. – М. БИНОМ. – 2004. – 376 с.

7. **Заболевания пародонта (атлас)** / [Данилевский Н. Ф., Магид Е. А., Мухин Н. А. [и др.]. – М., 1999. – 100 с.

8. **Зайцев В. М.** Прикладная медицинская статистика / Зайцев В. М., Лифляндский В. Г., Маринкин В. И. – С.-Пб.: ООО «Издательство ФОЛИАНТ». – 2003. – 432 с.

УДК: 616.311.2-002+616.314.17-008.1]-085.322-084:613.84

І. П. Двуліт, А. І. Фурдичко, М. П. Ільчишин

Львівський національний медичний університет
ім. Данила Галицького

КЛІНІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАСОБІВ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ ПРИ ПАТОЛОГІЇ ПАРОДОНТУ У КУРЦІВ

При обстеженні 54 пацієнтів-курців хворих на хронічний катаральний гінгівіт вивчено вплив зубного еліксиру „Грейпфрутовий” у поєднанні із озонованою обліпиховою олією. Результати проведених клінічних досліджень свідчать про високу лікувально-профілактичну ефективність застосування аплікацій озонованою обліпиховою олією в поєднанні з ополіскуванням порожнини рота зубним еліксиром „Грейпфрутовим”.

Ключові слова: гінгівіт, тютюнопаління, озонована олія, зубні еліксири, тканини пародонту.

И. П. Двулит, А. И. Фурдычко, М. П. Ильчишын

Львовский национальный медицинский университет им. Данила Галицкого

**КЛИНИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ
ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЛЕЧЕБНО-ПРОФИЛАКТИЧЕСКИХ
СРЕДСТВ РАСТИТЕЛЬНОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ
ПРИ ПАТОЛОГИИ ПАРОДОНТА У КУРИЛЬЩИКОВ**

При обследовании 54 пациентов-курильщиков больных на хронический катаральный гингивит изучено влияние зубного эликсира „Грейпфрутового” в сочетании с озонированным облепиховым маслом. Результаты проведенных клинических исследований показывают высокую лечебно-профилактическую эффективность применения аппликаций облепихового масла в сочетании с ополаскиванием полости рта зубным эликсиром „Грейпфрутовым”.

Ключевые слова: гингивит, табакокурение, озонированное масло, зубные эликсиры, ткани пародонта.

I. P. Dvulit, A. I. Furdychko, M. P. Ilchyshyn

Lviv National Medical University named after Danylo Galitskij

**SMOKERS HAVE CLINICAL EFFICIENCY
OF THE USE OF MEDICAL AND PREVENTIVE FACILITIES
OF PHYTOGENOUS AT PATHOLOGY OF PARADONTIUM**

At the inspection of 54 patients-smokers of patients with chronic cataral gingivitis influence of dental elixir is studied „Grapefruit” in combination with the ozonized Hippophae oil. Results undertaken clinical studies testify to high medical and preventive efficiency of application of appliques the ozonized Hippophae oil in combination with elixir of cavity of mouth by a dental elixir „Grapefruit”.

The aim of the study is the investigation of the clinical effectiveness of the application of dentifrice waters of vegetative origin and ozonized oil in the complex treatment of chronic catarrhal gingivitis in smokers.

Except the basic therapy the applications of ozonized sea-buckthorn oil (every day for 15 minutes) were made as well as three-times oral rinsing with dentifrice water “Graipfrutovuj” after every food intake was prescribed.

Key words: gingivitis, smoking, ozonized oil, dental elixirs, fabrics of paradontium.

В останні роки різко збільшилось виробництво і використання різноманітних антимікробних засобів, дія яких набагато сильніша від першопочаткових препаратів. Проте, кількість запальних захворювань не зменшується, а навпаки спостерігається їх нестримний ріст. Не винятком є і запальні хвороби пародонта [1, 2]. Багаточисленні дослідження свідчать, що пародонтит у курців молодого віку, головним етіологічним фактором якого є мікробний агент, а також ланки біохімічних процесів в тканинах пародонту спричинюють порушення резистентності порожнини рота [3-5].

На даний час особливу актуальність набувають засоби, що мають високу ефективність і одночасно позбавлені основних недоліків синтетичних препаратів. Найбільше відповідають цим критеріям засоби рослинного походження. Фітопрепарати наділені широким спектром терапевтичної дії, рідко викликають побічні реакції організму, малотоксичні, добре переносяться пацієнтами. Величезна кількість біологічно активних речовин знаходиться у шкірці цитрусових (флавоноїди) [6], в

капустяному соці (лізоцим) [7], також у обліпісі, винограді, шипшині.

Розпрацьовані комплексні технології отримання концентрованих рослинних екстрактів, які містять біологічно активні речовини, вони є основою рідких гігієнічних засобів, таких як зубні еліксири для полоскання порожнини рота [8] та озоновані масла для аплікацій [9-11].

Мета даного дослідження. Вивчення клінічної ефективності застосування зубних еліксирів рослинного походження та озонованої олії в комплексному лікуванні хронічного катарального гінгівіту у курців.

Матеріали та методи дослідження. Спостерігали 2 групи пацієнтів хворих на ХКГ (54 особи) віком 18- 36 років, які зловживають тютюнопалінням. Середній вік обстежуваних був приблизно однаковий, тому співставлення показників стану пародонту проводилося без урахування віку. Хворим 1-ї основної групи (n=26) проводили базове лікування: професійну гігієну порожнини рота, місцева антимікробна терапія за допомогою хлоргексидину, лікування вогнищ одонтогенної інфекції, дворазова індивідуальна

чистка зубів зубною пастою. Крім базової терапії проводили аплікації озонованою обліпиховою олією (щоденно, тривалість процедури 15 хв.), а також призначали 3-разове ополіскування порожнини рота після кожного прийому їжі зубним еліксіром Грейпфрутовий. Хворим 2-ї групи (n=28) проводили тільки базову терапію. Тривалість курсу лікування у хворих обох груп становила 12-15 сеансів.

Ефективність лікування хворих оцінювали по змінах суб'єктивних відчуттів, клінічних симптомів, даних гігієнічного індексу, проб РМА, Кулаженко.

Результати досліджень та їх результати. Візуально вже на 4-6 відвідування у хворих основної групи зменшилась або зовсім зникла кро-

воточивість ясен при чищенні зубів, відчуття дискомфорту, болючість, свербіж та неприємний запах з рота. До 12-15 сеансу слизова оболонка набуває блідо-рожевого кольору, ясенні сосочки – правильну конфігурацію, проходить їх пастозність та напруженість. Результати клінічної ефективності проведених маніпуляцій бачимо у табл. 1 і 2.

Висновки. Результати проведених клінічних досліджень свідчать про високу лікувально-профілактичну ефективність застосування аплікацій озонованою обліпиховою олією в поєднанні з ополіскуванням порожнини рота зубним еліксіром Грейпфрутовим при лікуванні ХКГ у курців.

Таблиця 1

Показники стану гігієни порожнини рота та резистентність судин тканин пародонту у курців з ХКГ

Показники	Групи дослідження	Перед лікуванням	На 4-6 сеанс	На 12-15 сеанс
ОНІ-S, бали	Група 1	1,58±0,19	0,69±0,05	0,81±0,05 p ₂ >0,05
	Група 2	1,63±0,21 p ₁ >0,5	0,58±0,08 p ₁ >0,1	0,61±0,12 p ₁ >0,25 p ₂ >0,25
Стійкість капілярів, с	Група 1	55,4±0,7 p<0,001	61,5±0,8 p>0,05	63,4±0,7 p<0,001 p ₂ >0,05
	Група 2	54,8±0,9 p ₁ >0,5	63,5±0,8 p ₁ >0,05	67,7±0,9 p ₁ <0,001 p ₂ <0,001

Примітка: p₁ - вірогідність порівняно з групою 1; p₂ – вірогідність порівняно з групою 2.

Таблиця 2

Показники стану тканин пародонту у хворих на ХКГ перед та після лікування

Показники	Групи дослідження	Перед лікуванням	На 4-6 сеанс	На 12-15 сеанс
РМА, %	Група 1	61,3±2,7	12,0±1,4	17,6±1,8 p ₂ <0,02
	Група 2	60,9±2,2 p ₁ >0,5	8,6±0,8 p ₁ <0,05	10,0±0,9 p ₁ <0,001 p ₂ >0,1
РІ, бали	Група 1	3,72±0,76	0,51±0,06	0,69±0,09 p ₂ <0,05
	Група 2	3,86±0,66 p ₁ >0,1	0,31±0,06 p ₁ <0,001	0,36±0,07 p ₁ <0,01 p ₂ >0,5

Примітка: p₁ – вірогідність порівняно з групою 1; p₂ – вірогідність порівняно з групою 2.

Список літератури

1. **Левицький А. П.** Кризис антимікробної терапії та профілактики в стоматології / А. П. Левицький // Вісник стоматології.– 2005.– № 3.– С. 66-69.
2. **Косенко К. М.** Епідеміологія основних стоматологічних захворювань у населення України і шляхи їх профілактики : автореф. дис. на здобуття на-

ук. ступеня д-ра мед. наук: спец. 14.00.21 „Стоматологія” / Косенко К. М. – К., 1994. – 45 с.

3. **Reichart P.** Табак: токсикологія та епідеміологія / P. Reichart // Квинт-ессенція.– 2004.– № 5/6.– С. 62-63.

4. **Effect of cigarette smoking on oral elastase activity in adult periodontitis patients I N. C Pauletto [et al.]** II Periodontol. – 2009. – Jan, 71 (1). – P. 58-62.

5. **Агапов В. С.** Комплексная озонотерапия ограниченного вялотекущего гнойного воспаления мягких тканей челюстно-лицевой области / В. С. Агапов, С. Н. Смирнов, В. В. Шулаков, В. Н. Царев // Стоматология. – 2001. – №3. – С. 23-27.

6. **Левицкий А. П.** Лечебно-профилактические зубные эликсиры: (учебное пособие) / А. П. Левицкий. – Одесса, 2010. – 258 с.

7. **Левицкий А. П.** Биофлавоноиды как регуляторы физиологических функций / А. П. Левицкий // Вісник стоматології. – 2001. – № 1. – С. 71-76.

8. **Левицкий А. П.** Лизоцим вместо антибиотиков / А. П. Левицкий. – Одесса: КП ОГТ, 2005. – 74 с.

9. **Косенко К. Н.** Профилактическая гигиена полости рта / К. Н. Косенко, Т. П. Терешина. – Одесса: КП ОГТ, 2003. – 296 с.

10. **Агапов В. С.** Применение медицинского озона в комплексном лечении хронических и вялотекущих гнойных инфекционно-воспалительных заболеваний челюстно-лицевой области / В. С. Агапов, В. В. Шулаков, С. Н. Смирнов, Н. А. Фомченко // Клиническая стоматология. – 2000. – №3. – С. 22-25.

11. **Lin. H. C.** Oral mucosal lesions in adult Chinese. H. C. Lin, E. F. Corbet, E. C. Lo // Dent Res. – 2002. – May, 80 (5). – P. 1486-90.

УДК 616.314.17-008.1+612.396.32-612.015.31+577.16

М. С. Зяблицкая, В. Г. Атрушкевич, д. мед. н.

ГОУ ВПО Московский государственный
медико-стоматологический университет
г. Москва, Россия

ПАТОГЕНЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ РАЗВИТИЯ ГЕНЕРАЛИЗОВАННОГО ПАРОДОНТИТА НА ФОНЕ НАРУШЕНИЯ МЕТАБОЛИЗМА КАЛЬЦИЯ И ВИТАМИНА D

Витамин D обладает широким диапазоном биологических функций, важнейшими из которых являются участие в кальциевом гомеостазе и иммуностропные эффекты, что делает интересным изучение его статуса у пациентов с генерализованным пародонтитом. В проведенном исследовании была выявлена недостаточность витамина D у пациентов с ХГП, а также повышение уровня ионизированного кальция на фоне дисбаланса в системе кальцийрегулирующих гормонов: снижения уровня кальцитонина и нормальных значений паратгормона. Низкие значения остеокальцина свидетельствуют о снижении скорости костеобразования. Подобное состояние системы кальцийрегулирующих гормонов может быть следствием недостаточности витамина D, что делает перспективным дальнейшее изучение вопроса.

Ключевые слова: генерализованный пародонтит, нарушения метаболизма кальция, витамин D.

М. С. Зябліцька, В. Р. Атрушкевіч

ДОУ ВПО Московський державний
медико-стоматологічний університет
м. Москва, Росія

ПАТОГЕНЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ГЕНЕРАЛІЗОВАННОГО ПАРОДОНТИТУ НА ФОНІ ПОРУШЕННЯ МЕТАБОЛІЗМУ КАЛЬЦІЮ І ВІТАМІНУ D

Вітамін D володіє широким діапазоном біологічних функцій, найважливішими з яких є участь в кальцієвому гомеостазі і імунотропні ефекти, що робить цікавим вивчення його статусу у пацієнтів з генералізованим пародонтитом. У проведеному дослідженні було виявлено недостатність вітаміну D у пацієнтів з ХГП, а також підвищення рівня іонізованого кальцію на тлі дисбалансу в системі кальційрегулюючих гормонів: зниження рівня кальцитоніну і нормальних значень паратгормону. Низькі значення остеокальцину свідчать про зниження швидкості кісткоутворення. Подібний стан системи кальційрегулюючих гормонів може бути наслідком недостатності вітаміну D, що робить перспективним подальше вивчення питання.

Ключові слова: генералізований пародонтит, порушення метаболізму кальцію, вітамін D.